

Поліція має провести оцінку на місці інциденту: чи потрібно повідомити в службу захисту дітей? Чи потрібно залучати судмедекспертів? Визначити ризик/заходи захисту. Встановити, чи є свідки (за першої можливості записати їхні свідчення). Встановити що вони побачили/почули? Повідомити їх про їхні права й обов'язки [3, с.75-78].

Варто зупинитися на тому, що будь які рекомендації повинні бути адаптовані під національну практику, окрему нестандартну ситуацію, бути результативними і відповідати нормам закону.

Список використаних джерел:

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству. Закон України, 2018, № 5, ст.35. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>

2. Мобільні групи протидії домашньому насильству отримали сучасний службовий автотранспорт. Міністерство внутрішніх справ України. 06.11.2019. URL: https://mvs.gov.ua/ua/news/25772_Mobilni_grupi_p_rotidii_domashnomu_na (дата звернення: 08.12.2020)

3. Лорі Манн, Тамара Бугаєць. Стандарти й методика оцінки ризиків для різних зацікавлених сторін в Україні: подальші кроки реалізації міжнародних стандартів щодо гарантування безпеки постраждалих від насильства стосовно жінок та домашнього насильства. Аналітичний звіт. 10 Червня 2020. URL: <https://rm.coe.int/ukr-risk-assessment-final/16809eefb4> (дата звернення: 11.12.2020)

ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ В УКРАЇНІ: НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Марія АБРАМЯН, слухач 1 групи магістратури за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент, полковник поліції **Олександр ДОЦЕНКО**

Насильство є однією з форм суспільно небезпечної поведінки людини, що обумовлено соціально-економічними, політичними і морально-психологічними умовами життя суспільства, яке є іманентним будь-якій поведінці людини. Саме цей факт є причиною вчинення значної кількості злочинів та умовою диференціації кримінальної відповідальності за них.

Домашнє насильство – одна з найсерйозніших форм порушення прав людини та один із найпоширеніших злочинів. Воно є вкрай небезпечним для суспільства, оскільки спричиняє масштабні негативні наслідки, серед яких

проблеми фізичного, психологічного та репродуктивного здоров'я людини, проблеми психологічного розвитку та порушення соціалізації дитини та інші.

В умовах сьогодення суспільство і держава активно ведуть пошук ефективних шляхів запобігання та протидії домашньому насильству. Одним із важливих суб'єктів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству є Національна поліція України, співробітники якої зобов'язані вживати всіх можливих (у рамках функціональних обов'язків) заходів із запобігання та протидії домашньому насильству з метою унеможливлення випадку домашнього насильства або ж запобігання повторності такого насильства, якщо воно вже мало місце.

З метою боротьби із проявами домашнього насильства ще у 2017 році Міністерством внутрішніх справ спільно із Національною поліцією України було започатковано пілотний проєкт під умовною назвою «ПОЛІНА», що є скороченням від «ПОЛіція проти НАсильства».

Домашнє насильство є одним із найбільш масових порушень прав і свобод людини як в Україні, так і у світі, яке відрізняється своєю жорстокістю, систематичністю та обов'язково наявністю умислу діяння і залишає по собі не виправні емоційні страждання впродовж усього життя.

Досить поширеним явищем у деяких сім'ях є домашнє насильство, що зумовлює передбачення відповідальності за такі дії в законах України.

У рамках реалізації Національної стратегії у сфері прав людини, ратифікації Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами парламентом було прийнято Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» [1, с. 28].

Розглянувши судову практику у справах, які пов'язані з домашнім насильством в Україні можна виділити певні особливості, зокрема відзначається, що переважна більшість правопорушень, вчиняється в стані алкогольного сп'яніння; іноді призначають більш м'які покарання за позбавлення життя потерпілих або за заподіяння тяжких тілесних ушкоджень; характеризуються циклічністю відносин, це проявляється у тому, що особи, яких притягують до кримінальної відповідальності, протягом тривалого часу конфліктують із потерпілими.

У Законі України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» наведено таке тлумачення: «Домашнє насильство – діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь» [2].

Модельне законодавство ООН про насильство у сім'ї визначає один з типів сімейної жорстокості. У ньому йдеться про насильство у сім'ї щодо жінок. Чітко визначивши поняття насильства та окресливши його насильницькі дії, які можуть бути застосовані до жінки, воно зобов'язує працівників поліції реагувати на кожне прохання про допомогу і захист у випадках, коли вчиняється насильство у сім'ї. При цьому у ньому чітко розписаний порядок дій співробітників поліції у момент виявлення насильства тим або іншим способом [3, с. 111].

США має великий досвід попередження і подолання насильства в сім'ї. Згідно з даними Національної коаліції США проти домашнього насильства, 25% жінок зазнають домашнього насильства протягом життя. Покарання за вчинення домашнього насильства в США диференціюється в межах від декількох місяців до 3-5 років і більше позбавлення волі. При цьому ступень суворості покарання залежить від: ознак суб'єкта правопорушення (громадянин США або іноземець, особа без громадянства, біпатрид); розміру заподіяної шкоди; штату, в якому стався інцидент. Крім покарання, якщо особа визнається винною у вчиненні домашнього насильства, до неї застосовуються інші заходи правового характеру, які полягають у забороні будь-яких контактів із жертвою [1, с. 48-49].

Спеціальним нормативно-правовим актом Німеччини, спрямованим на профілактику домашнього насильства, є Закон про захист від насильства в сім'ї (Gewaltschutzgesetz) від 1 січня 2002 року. Ним, зокрема, передбачена така форма захисту жертви насильства, як вимога кривднику негайно залишити помешкання. Реалізація зазначеної процедури проводиться після звернення жертви до поліції в будь-якій формі. Група реагування після вивчення обставин з виїздом на місце події зобов'язана скласти протокол з викладенням подій, поясненнями обох сторін та описом тілесних ушкоджень, які мають місце. При цьому поліція має право видалити кривдника з помешкання та заборонити до нього повертатися. Строк такої заборони не може перевищувати десяти днів. За цей час уживаються підготовчі заходи, необхідні для судового розгляду справи про домашнє насильство. При цьому суд до кінцевого розгляду справи з метою обмеження контактів кривдника з жертвою має право обмежити їх контакти, в тому числі заборонити особі, яка вчинила насильство, навіть підходити до помешкання ближче, ніж на певну відстань (наприклад, на 50 метрів).

Таким чином, схожість норм законодавства різних країн, які регулюють запобігання та протидію домашньому насильству, є не лише прагненням реалізувати положення Стамбульської конвенції, а й спільними соціальними цінностями, що поставлені під охорону, – здоров'я та життя особи, спокій та благополуччя родини. Міжнародний досвід, безперечно, має бути вивчений та проаналізований у нашій державі з метою уникнення можливих помилок і впровадження корисних напрацювань у подоланні домашнього насильства в Україні.

Список використаних джерел:

1. Виклики для українського законодавства, пов'язані з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок та домашньому насильству та боротьбу з цими явищами. К., 2016. 140 с.
2. Про запобігання та протидію домашньому насильству: закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2229-19>.
3. Легенька М.М. Зарубіжний досвід протидії насильству в сім'ї та можливості його використання в Україні. *Право і безпека*. 2017. № 4. С.111-116.

ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ

Марія ГАНЗЕНКО, аспірант кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Оксана СТРЕЛЬЧЕНКО**

Шляхи розвитку України як цивілізованої та демократичної держави лежать до Європейського Союзу. Питання гендерної рівності є одним із пріоритетних питань європейської політики. За роки незалежності України, сприяння політичних чинників щодо пріоритетності питання гендерної політики розпочали активну діяльність лише завдяки ситуації в країні, яка почалась у 2014 році, а також необхідного термінового та революційного реформування органів дипломатичної служби України.

У червні 2018 року українська дипломатія отримала новий закон про дипломатичну службу. Цього потребував ухвалений раніше закон про державну службу. І експерти, і дипломати, і президент називають його революційним та таким, що всерйоз реформує дипломатичну службу, наслідуючи досвід низки європейських країн. [4]

Декларативно в цьому напрямку зроблено чимало - наша держава ратифікувала всі основні міжнародні документи щодо забезпечення рівних прав та можливостей для чоловіків і жінок. Крім того, на національному рівні гендерна рівність гарантовано Конституцією України, Трудовим кодексом і навіть окремим Законом України. Однак на практиці все інакше. Не виключенням стала і така презентаційна для країни сфера діяльності, як дипломатична служба.[3]

До слова, Україна має міжнародні зобов'язання щодо ведення гендерно збалансованої кадрової політики в системі державного управління. Минулого року Комітет ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок, який моніторить виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, зауважив, що жінки в Україні, як і раніше, недостатньо представлені на рівні